

Od Zespołu Redakcyjnego

Szanowni Autorzy i Czytelnicy,

vol. 45, numer 2 „Zeszytów Teoretycznych Rachunkowości” (ZTR) obejmuje trzy artykuły w języku angielskim zgłoszone do zaplanowanego wydania tematycznego ZTR na 2021 rok, jeden także w języku angielskim do działu *Ze współpracy z zagranicą* oraz pięć artykułów w języku polskim przyjętych w trybie regularnym, w tym powiązanych z 25. Ogólnopolską Konferencją Naukową z cyklu *Rachunkowość a Controlling* organizowaną przez Katedrę Rachunku Kosztów, Zarządzania Podatkami i Controllingu Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu w październiku 2021 roku.

W kontekście wskazanej konferencji zostały opublikowane cztery artykuły, w tym dwa teksty naukowe o charakterze przeglądowym, tj. podsumowujące stan faktyczny badań z rachunkowości zarządczej i controllingu. E. Nowak i M. Nowak przeanalizowali pod różnymi kryteriami badania w zakresie controllingu realizowane we wrocławskim ośrodku akademickim przez ostatnie 30 lat, tj. w latach 1990–2020. Z kolei J. Dobroszek i M. Masztalerz dokonali oceny stanu rozwoju badań powiązanych z koncepcjami rachunkowości zarządczej i controllingu na podstawie artykułów opublikowanych w znaczącym krajowym czasopiśmie naukowym, tj. ZTR, za lata 2010–2020, czyli w okresie umacniania się gospodarki rynkowej w Polsce i jej umiędzynarodowienia. Jako punkty odniesienia w analizie zostały przyjęte następujące kryteria: podejmowana tematyka, zastosowane metody badawcze, a także uwzględnienie współczesnych trendów badań międzynarodowych wyrażone poprzez instrumenty strategiczne czy określone rozwiązania organizacyjno-zarządcze.

Wśród artykułów w języku polskim warto zapoznać się wynikami badania empirycznego D. Florek. Podatki są ważne z punktu widzenia budżetu państwa i rozwoju społecznego. Autorka w swoim artykule przybliży czytelnikowi czynniki pochodzące z określonych płaszczyzn, a wpływające na chęć podatnika do płacenia podatków.

Cyfryzacja to istotny proces współczesnej gospodarki i podmiotów gospodarczych. A. Ferens wskazuje w swej artykule na konieczność zbudowania obszarów cyberbezpieczeństwa, w tym opracowania systemu raportującego model cyberbezpieczeństwa funkcjonujący w firmie. Autorka zidentyfikowała zakres ujawnień na temat cyberbezpieczeństwa i cyberryzyka w raportach zintegrowanych i innych sprawozdaniach wybranych spółek notowanych na GPW w Warszawie.

Kolejne zagadnienie związane z wyzwaniami współczesnego świata gospodarczego i biznesowego to zrównoważony rozwój. Odpowiedzialność społeczna to już nie strategia działania wyłącznie przedsiębiorstw, ale i jednostek samorządu terytorialnego. M. Kowalczyk, w związku z nowymi trendami badawczymi, dokonała oceny możliwości wykorzystania wskaźników środowiskowych w 66 miastach powiatowych w Polsce w latach 2016–2018.

W niniejszym wydaniu „Zeszytów Teoretycznych Rachunkowości” został zamieszczony dział obejmujący artykuły przyjęte do zaplanowanego wydania tematycznego w języku angielskim zatytułowanego, *Ethical Issues in Accounting in Prosperity and Financial Crisis*. Jest to trzeci numer naszego czasopisma przygotowany z gościnnym udziałem redaktora zagranicznego, tym razem prof. Andrijany Rogość (Uniwersytet w Splicie, Chorwacja).

Celem tego działu tematycznego jest uporządkowanie wiedzy na temat etyki z perspektywy zawodu księgowego i audytora. Przyjeliśmy do druku trzy artykuły. Autorzy prac pochodzą z ośrodków naukowych w Polsce i Macedonii.

W artykułach prezentowano wyniki badań nad etyką w rachunkowości. E. Maruszewska i S. Kołodziej przedstawiają wpływ przypomnienia normy rachunkowości na decyzję o utracie wartości aktywów oraz omawiają etyczną ocenę decyzji niezgodnej z zasadami rachunkowości. C. Kotyla i M. Hyży postawili sobie jako cel identyfikację zagrożeń etycznych, z którymi spotykają się polscy biegli rewidentzi w swojej pracy zawodowej. Ich badania pozwoliły ustalić, że najczęściej borykają się oni z ryzykiem znajomości. Autorzy z Macedonii (B. Malchev i Z. Bozhinovska-Lazarevska) dostarczyli dowodów empirycznych na temat postrzegania przez biegłych rewidentów w Republice Północnej Macedonii nowego Międzynarodowego kodeksu etyki IFAC dla zawodowych księgowych. Ich badania ujawniły, że większość praktyków postrzega podstawowe zasady jako wystarczająco jasno opracowane i zapewniające odpowiednią podstawę dla etycznego postępowania. Doszli do tego samego wniosku, co C. Kotyla i M. Hyży, że najczęstszym zagrożeniem dla biegłych rewidentów są znajomości i próba wykorzystania ich przez przedsiębiorców dla swoich celów.

W artykule zamieszczonym w dziale *Ze współpracy z zagranicą* autorzy J.M. Heller i D. Zlachevskaia opisują sposoby poprawy lub uproszczenia jakości i dokładności wycen własności intelektualnej poprzez udoskonalenie przepisów dotyczących rachunkowości. W artykule m.in. odniesiono się do kwestii niepewności wyceny własności intelektualnej w rachunkowości na przykładzie studium przypadku poprzez wskazanie, czy istniała szczegółowa sprawozdawczość na temat pozyskanych aktywów własności intelektualnej w wyniku przejęcia Salesforce i Demandwar oraz zaproponowano alternatywną strategię wyceny, łączącą mocne strony poszczególnych modeli wyceny jako możliwego modelu kompleksowej wyceny własności intelektualnej.

Korzystając z okazji, Zespół Redakcyjny dziękuje recenzentom za wnikliwe opinie, autorom za zaangażowanie w przygotowanie artykułów, a także innym pracownikom naukowym i przyjaciółom wspierających nas w przygotowaniu tego numeru ZTR.

Zachęcamy Państwa do odwiedzania strony internetowej czasopisma – www.ztr.skwp.pl, gdzie można znaleźć najnowsze informacje o naszych projektach, a także wszystkie instrukcje potrzebne do złożenia artykułu do ZTR.

Prosimy o nadsyłanie artykułów do kolejnych wydań ZTR, w tym do nowego, już jedenastego, tematycznego numeru ZTR w języku angielskim, zatytułowanego ***Accounting and financial and non-financial reporting in the digital context***, który będzie wydany w 2022 roku. Pełne zaproszenie do tego numeru tematycznego jest zamieszczone na końcu niniejszego wydania ZTR, a także na stronie internetowej czasopisma.

Z uszanowaniem

Justyna Dobroszek* and Halina Waniak-Michalak**

* <https://orcid.org/0000-0003-4728-9019>.

** <https://orcid.org/0000-0003-1857-4339>.

Editorial

Dear Authors and Readers,

vol. 45, number 2 of “Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości” (ZTR) includes three articles in English submitted for the special edition of ZTR for 2021, one for the “International cooperation” section, and five articles in Polish adopted on a regular basis, including those related to the 25th National Scientific Conference in the series *Accounting and Controlling* organized by the Department of Cost Accounting, Tax Management and Controlling of Wrocław University of Economics in October 2021.

In the context of the above-mentioned conference, four articles are published in this issue of ZTR, including two scientific texts of a review character, i.e., summarising the actual state of research in managerial accounting and controlling. Using various criteria, E. Nowak and M. Nowak analysed the studies in controlling carried out in the Wrocław academic centre over the last 30 years. In turn, J. Dobroszek and M. Masztalerz assessed the state of development of research related to the concepts of management accounting and controlling based on articles published in ZTR for the years 2010–2020, i.e., in the period of the strengthening and internationalisation of the market economy in Poland. The points of reference in the analysis were the following: the subject discussed, the research methods applied, as well as the consideration of contemporary trends in international research expressed through strategic instruments or specific organisational and management solutions.

Among the articles in Polish, it is worth reading the results of an empirical study conducted by D. Florek. Taxes are important from the point of view of the state budget and social development, and in the article, the author presents the reader with factors from specific areas that influence the taxpayer’s willingness to pay taxes.

Digitalization is an important process of modern economies and businesses. In her article, A. Ferens points out the need to build cybersecurity areas, including the development of a system that reports the cybersecurity model operating in the company. As a result, the author has identified the scope of disclosures on cybersecurity and cyber risk in integrated reports and other reports of selected companies listed on the Warsaw Stock Exchange.

Another issue related to the challenges of the contemporary economic and business world is sustainable development. Social responsibility is no longer an activity strategy of enterprises only, but also of local self-government units. In connection with new research trends M. Kowalczyk assessed the possibility of using environmental indicators in 66 county towns between 2016 and 2018.

In volume 45, no. 2 of “Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości,” we present a section including papers accepted for the planned thematic issue in English entitled *Ethical Issues in Accounting in Prosperity and Financial Crisis*. It is the third volume

of our journal to be guest-edited by a foreign editor – this time by prof. Andrijana Rogošić (University of Split, Croatia).

The purpose of this issue of ZTR is to clarify the knowledge about ethics from the perspective of the accounting profession. We accepted three papers for publication. The Authors of the works come from research centres in Poland and Macedonia.

The articles present the results of research on ethics in accounting. E. Maruszewska and S. Kołodziej present the impact of accounting norm reminders on a decision about the impairment of assets, and they discuss the ethical judgment of a non-compliant decision. Meanwhile, C. Kotyla and M. Hyży aimed to identify ethical threats faced by Polish statutory auditors in their professional work. Their research identified that the risk of familiarity is the type of ethical threat that statutory auditors face most often. Authors from Macedonia (B. Malchev and Z. Bozhinovska Lazarevska) provided empirical evidence on the perceptions of certified auditors in the Republic of North Macedonia about the new IFAC International Code of Ethics for Professional Accountants. Their research revealed that the majority of practitioners perceive the fundamental principles as sufficiently clearly elaborated and providing the appropriate basis for ethical conduct. They came to the same conclusion, as C. Kotyla and M. Hyży, that the most common threat for certified auditors is familiarity.

In the section *International cooperation*, we included one paper titled “Is it possible to improve methods of intellectual property valuation?” The purpose of this paper is to identify ways to improve or simplify the quality and accuracy of intellectual property valuations via accounting regulation improvements. The authors (J.M. Heller and D. Zlachevskaia) referred, inter alia, to the issue of intellectual property valuation uncertainty in accounting, based on a selected case study analysis by identifying whether there was detailed reporting on the obtained intellectual property assets as a result of the acquisitions of Salesforce and Demandware. They offered an alternative valuation strategy, combining the strengths of the individual valuation models, as a possible model for the comprehensive valuation of intellectual property

The Editorial Team would like to take this opportunity to thank the reviewers for their insightful opinions, the authors for their involvement in the elaboration of the articles, as well as other academics and friends who supported us in the preparation of this ZTR issue.

We also encourage you to visit our website, www.ztr.skwp.pl, where you can find the latest information on our projects, as well as all the procedures needed to submit a paper to the journal. Please submit articles to the new special issue of ZTR in 2022, entitled ***Accounting and financial and non-financial reporting in the digital context***. A full invitation to this issue is available at the end of this edition of ZTR, as well as on the journal’s website.

Yours faithfully

Justyna Dobroszek and Halina Waniak-Michalak

